

شیوه نامه اجرایی انضباطی دانشجویان

مقدمه

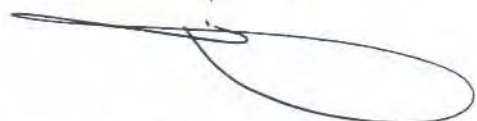
انقلاب اسلامی که به برکت نفس قدسی حضرت امام (ره) و خون مطهر شهدای والامقام به ثمر نشست حاصل دگرگونی فرهنگی و بیداری و احساس مسئولیت آحاد جامعه و به خصوص قشر جوان و دانشجو بود. جوانان با الهام از معنویت و روشنگری برخاسته از تفکر انقلاب اسلامی که در اندیشه و کلام امام (ره) آشکار است، ساختار فرهنگی، سیاسی و اجتماعی کشور را دگرگون نموده و عرصه جدیدی را در تاریخ فرهنگ بشری گشودند.

دانشگاه ها به تحقیق یکی از ارکان مؤثر در حرکت انقلاب و تنویر افکار مردم محسوب می شوند و اهمیت نقش دانشجویان به عنوان نخبگان نسل جوان در مراحل مختلف پیروزی انقلاب، تثبیت نظام و دفاع از آن انکار ناپذیر است. از این روی، مسائل فرهنگی دانشگاه ها و صیانت از جایگاه و منزلت رفیع آنها همواره بعنوان یکی از محورهای اصلی در کلام امام (ره) و رهنمودهای مقام معظم رهبری (مد ظله) مورد عنایت خاص بوده است.

پاسداری از جایگاه رفیع دانشگاه و کمک به سالم نگهداشتن محیط های آموزشی و پژوهشی و تامین حقوق عمومی دانشگاهیان از طریق ترغیب دانشجویان به حفظ کرامت دانشجویی و مقابله با بی نظمی، هنجارشکنی و نادیده گرفتن حقوق فردی و اجتماعی دیگران از اهداف مهمی محسوب می شوند که کمیته های انضباطی در راستای کمک به تحقق آنها تشکیل می گردد. بدیهی است با وجود اعضای دانش مند و دانش جو در ترکیب شورای کمیته ها، توجه به شیوه های برخورد صحیح و عالمانه با تخلفات دانشجویی و رعایت تقوا در امر قضاوت و تصمیم گیری جزو اصول اساسی و خدشه ناپذیر این شورا ها تلقی می شوند.

برخورد سطحی با تخلفات دانشجویان و صدور حکم بدون توجه به اثرات تبعی آن بر روابط خانوادگی و اجتماعی دانشجو و تاثیر تربیتی و فرهنگی آن در افراد مختلف یا دیگر دانشجویان، پیامد مثبتی در راستای رسیدن به جامعه ای با تخلفات کمتر به همراه نخواهد داشت. بنابراین ضروری است که در صدور احکام انضباطی، آثار تبعی اجرای احکام نیز مدنظر قرار گرفته و بگونه ای تصمیم گیری و عمل شود که اثرات منفی برخوردها به حداقل کاهش یابد. اتخاذ شیوه های تربیتی و تذکر آمیز در کنار صدور احکام مناسب و مؤثر ظرافت خاصی را می طلبد که در این رابطه صدور احکام تعلیقی نقش مهمی در نیل به اهداف تربیتی کمیته های انضباطی ایفا خواهد نمود.

پرهیز از استفاده ابزاری از کمیته های انضباطی در واکنش به اعتراضات و ناخرسندی دانشجویان نیز مورد تأکید است. ایجاد و حفظ جو صمیمیت، تفاهم و اعتماد از طریق حل و فصل مسائل دانشجویان و پاسخگویی به مشکلات و پرسش های آنان نیازمند سعه صدر و پذیرش فضای انتقاد و گفتگو است. در نتیجه، گریز از پاسخگویی به دانشجو و توسل به برخورد انضباطی صرف، نتایج زیانباری را به همراه داشته و موجب کاهش اعتماد دانشجو به این نهاد ارزشمند خواهد شد.

در هر حال شوراهای کمیته انضباطی که از این پس به اختصار شورای انضباطی نامیده می‌شود، بعنوان نهادهای حساس در مجموعه مدیریت دانشگاه موظف است که ضمن انجام مسئولیت خود در رسیدگی به تخطی دانشجویان از منش دانشجویی و اخلاق، متعالی، وظایف اساسی دانشگاه در راستای رشد استعداد های دانشجویان و تقویت روحیه استقلال و اعتماد به نفس در آنان را مدنظر داشته و از هرگونه برخوردی که موجبات تحقیر و توهین به دانشجو را فراهم می‌کند، اجتناب ورزد. هرچند در مواردی تنبیه اجتناب ناپذیر است اما با تأکید به پرهیز از هرگونه تجسس و تفتیش ضرورت دارد که این برخورد توأم با حفظ آبرو و حیثیت اجتماعی دانشجو باشد، از اولین مراحل ارشاد و تذکر آغاز شود و زمینه اجتناب از تخلف و میل به اصلاح را در فرد خاطی و محیط ایجاد نماید.

با ضرورتی که هم اکنون در جهت دهی هرچه بیشتر این نهاد به سمت قانون گرایی وجود دارد، بمنظور تنظیم دقیق تر احکام انضباطی، براساس آئین نامه انضباطی مصوب جلسه ۳۵۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تاریخ ۷۴/۶/۱۴ که به اختصار "آیین نامه" نامیده می‌شود، و به استناد بند اول از مصوبات جلسات ۴۲۹ و ۴۳۰ آن شورا به تاریخ ۷۷/۷/۲۱ و ۷۷/۸/۵، "شیوه نامه" حاضر با هدف تفکیک جزئی تر تخلفات و رفع ابهام از تداخل و کلیت در آنها، تطبیق و ایجاد تناسب میان تخلفات و تنبیهات و در نتیجه وحدت رویه بیشتر در احکام صادره و نیز تعیین مراجع صالحه برای تشخیص وقوع برخی تخلفات به شرح ذیل تدوین شده است:

بخش ۱: ترکیب اعضای شوراهای انضباطی دانشجویان

ماده ۱- به استناد بند اول از مصوبات جلسات ۴۲۹ و ۴۳۰ مورخ ۷۷/۷/۲۱ و ۷۷/۸/۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی و با تکیه بر تجربه‌های پیشین از عملکرد شوراهای انضباطی و نیز ضرورت تمایز میان اعضای شوراهای بدوی و تجدیدنظر دانشگاه‌ها، پیرو ابلاغیه مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹، ترکیب اعضای شوراهای انضباطی دانشگاه‌ها و شورای مرکزی انضباطی و شرایط عضویت آنها به شرح زیر اصلاح و تعیین می‌شود. ضروری است رئیس دانشگاه پیش از هرگونه اتخاذ تصمیم در شوراهای انضباطی دانشگاه نسبت به ترمیم و تکمیل اعضای آن‌ها اقدام کند.

ضمناً تشکیل شوراهای انضباطی در مجموعه‌های آموزش عالی جدیدالتاسیس و یا مجموعه‌هایی که عضوی از اعضای تعیین شده را ندارند منوط به تأیید شورای مرکزی انضباطی وزارتین ذیربط و یا ترتیبی که تعیین می‌نمایند، می‌باشد و چنانچه شرایط تأیید لازم را احراز نمایند شوراهای انضباطی یکی از دانشگاه‌های همجوار جهت رسیدگی به تخلفات انضباطی دانشجویان آنان تعیین می‌گردد.

الف - ترکیب اعضای شورای انضباطی بدوی دانشگاه

- ۱- معاون دانشجویی و فرهنگی دانشگاه بعنوان رئیس شورای بدوی
  - ۲- یکی از اعضای هیأت علمی گروه معارف یا حقوق دانشگاه و یا معاونان دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه به انتخاب مسئول دفتر یاد شده
  - ۳- یکی از اعضای هیأت علمی دانشگاه به انتخاب شورای دانشگاه از میان اعضای هیأت علمی معرفی شده توسط دانشکده‌ها
  - ۴- دوفرد دانشجوی دانشگاه به انتخاب شورای فرهنگی دانشگاه از میان دانشجویان معرفی شده توسط دانشکده‌ها
  - ۵- دبیر شورای انضباطی بدوی به پیشنهاد رئیس شورای بدوی و انتخاب رئیس دانشگاه، بدون داشتن حق رای
- تبصره ۱- تعیین کلیه اعضای ترکیب فوق الزامی بوده، جلسات با حضور رئیس و دبیر شورای انضباطی بدوی و حداقل دوعضو دیگر تشکیل می‌شود و احکام آن با سه رای موافق معتبر است.
- تبصره ۲- چنانچه معاونت دانشجویی و معاونت فرهنگی دانشگاه بصورت مجزا تشکیل شده باشند معاون دانشجویی بعنوان رئیس شورای بدوی است.
- تبصره ۳- ترکیب اعضای شوراهای بدوی اقماری در دانشگاه‌های گسترده به پیشنهاد شورای تجدیدنظر دانشگاه و تأیید شورای مرکزی انضباطی تعیین می‌شود.
- تبصره ۴- دانشگاه‌ها می‌توانند حسب تشخیص شورای انضباطی تجدیدنظر خود، نسبت به تشکیل شورای حل اختلاف و ارشاد دانشجویی در زیر مجموعه شورای انضباطی بدوی متشکل از دبیر شورای بدوی یا جانشین وی بعنوان رئیس هیأت، مسئول دفتر مشاوره یا جانشین وی، یک نفر از اعضای هیأت علمی ترجیحاً از گروه حقوق و یکی از معاونان دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در

نشانی: تهران، شهرک قدس، خیابان سبهای ایران، بین فلانک و وزارتین
ستاد مرکزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تلفن: ۸۸۴۳۵۶۰-۸۰

نشانی: تهران، شهرک قدس، میدان صنعت، خیابان خوردین،
خیابان هرمان، نبش خیابان پرواز جنوبی تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰

دانشگاه، برای بررسی مقدماتی و تلاش برای حل مشکل یا اختلاف گزارش های انضباطی ارجاع شده توسط رئیس شورای انضباطی بدوی از بعد ارشادی و تنبیهی با تفویض اختیار تعیین تنبیه تا بند ۳ اقدام نمایند.

ب- ترکیب اعضای شورای انضباطی تجدیدنظر دانشگاه

- ۱- رئیس دانشگاه به عنوان رئیس شورای تجدیدنظر
  - ۲- مسئول دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه
  - ۳- دو نفر از اعضای هیات علمی دانشگاه به انتخاب شورای دانشگاه از میان اعضای هیات علمی معرفی شده توسط دانشکده ها
  - ۴- یک نفر دانشجوی دانشگاه به انتخاب شورای فرهنگی دانشگاه از میان دانشجویان معرفی شده توسط دانشکده ها
  - ۵- معاون دانشجویی و فرهنگی دانشگاه به عنوان دبیر شورای تجدیدنظر، بدون داشتن حق رأی
- تبصره ۱- تعیین کلیه اعضاء ترکیب فوق الزامی بوده، جلسات شورای تجدیدنظر با حضور رئیس و دبیر شورا و حداقل دو عضو دیگر تشکیل شده و احکام آن با سه رای موافق قابل اجرا است.
- تبصره ۲- چنانچه معاونت دانشجویی و معاونت فرهنگی دانشگاه بصورت مجزا تشکیل شده باشند معاون دانشجویی بعنوان دبیر شورای تجدیدنظر و معاون فرهنگی بعنوان یکی از دو عضو هیات علمی دانشگاه است.
- تبصره ۳- اعضای دارای رأی در شورای تجدیدنظر نباید عضو دارای رأی شورای بدوی باشند.

ج- ترکیب اعضای شورای مرکزی انضباطی دانشجویان

- ۱- معاون دانشجویی وزارت علوم یا معاون دانشجویی و فرهنگی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد بعنوان رئیس شورا
- ۲- مدیرکل دانشجویان داخل وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد
- ۳- یکی از مسؤولان دفاتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها به پیشنهاد رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها و حکم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد
- ۴- یک نفر حقوق دان از بین اعضای هیات علمی دانشگاه ها به پیشنهاد رئیس شورای مرکزی انضباطی و حکم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد
- ۵- یک نفر از اعضای هیات علمی دانشگاه ها به پیشنهاد رئیس شورای مرکزی انضباطی و حکم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد
- ۶- یک نفر دانشجو از میان اعضای دانشجویی شوراهای انضباطی دانشگاه ها به پیشنهاد رئیس شورای مرکزی انضباطی و حکم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد

شماره: ۲/۴/۴۳۴
تاریخ: ۸۸/۴/۶
پیوست:

باسمه تعالی

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۷- معاون دانشجویی و فرهنگی یکی از دانشگاه ها به پیشنهاد رئیس شورای مرکزی انضباطی و حکم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد

۸- دبیر شورای مرکزی انضباطی دانشجویان به پیشنهاد رئیس شورای مرکزی انضباطی و حکم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد، بدون داشتن حق رأی

تبصره ۱- تعیین کلیه اعضاء ترکیب فوق الزامی بوده، جلسات شورای مرکزی انضباطی با حضور ۵ عضو صاحب رأی رسمیت می یابد و تصمیمات جلسه با حداقل ۴ رأی موافق از بین اعضاء حاضر معتبر بوده و احکام قطعی آن، لازم الاجراست.

تبصره ۲- اعضاء شوراهای بدوی، تجدیدنظر یا مرکزی در هیچ یک از موضوعاتی که خود طرف دعوا بوده یا در آن موضوع قبلاً رأی داده باشند، حق رأی ندارند؛ البته صرفاً ارائه توضیح یا اعلام نظر در بعد شکلی پرونده مانعی ندارد.

تبصره ۳- عضویت عضو دانشجویی در شوراهای انضباطی دانشگاه با ابلاغ حکم عضویت در شورای مرکزی لغو می گردد.

د- شرایط عضویت و روش انتخاب

کلیه اعضاء شوراهای انضباطی که به لحاظ شخصیت حقیقی انتخاب می شوند، باید در تقوی، امانتداری و استقلال نظر از حسن شهرت برخوردار بوده، مورد وثوق و فاقد سوء سابقه باشند. علاوه بر آن، هریک از اعضاء منتخب باید دارای شرایط خاص باشند که شرایط عضویت و روش انتخاب آن ها به شرح زیر است:

۱- اعضاء هیأت علمی:

۱/۱- اعضاء هیأت علمی منتخب باید متاهل باشند

۱/۲- در دانشگاه هایی که رشته حقوق تدریس می شود، باید دست کم یکی از اعضاء هیأت علمی شوراهای بدوی یا تجدیدنظر از بین اعضاء هیأت علمی مدرس در زمینه حقوق انتخاب شود. سایر دانشگاه ها می توانند برای این منظور یکی از اعضاء هیأت علمی دانشگاه های دیگر را که در زمینه حقوق تخصص دارند، به عضویت یکی از شوراهای انضباطی خود در آورند.

۱/۳- شورای دانشگاه هر دو سال یکبار اعضاء شوراهای انضباطی دانشگاه را از میان اعضاء هیأت علمی که شوراهای دانشکده ها معرفی می کنند، انتخاب می نماید.

۲- دانشجویان:

۲/۱- متاهل و در صورت وجود دوره های تحصیلات تکمیلی در دانشگاه از دانشجویان دوره کارشناسی ارشد یا دکتری باشند.

۲/۲- حداقل نیمی از واحدهای آموزشی دوره تحصیلی خود را گذرانده باشند مگر آنکه یکی از مقاطع تحصیلی پیشین خود را در همان دانشگاه به پایان رسانده باشند.

۲/۳- در طی مدت تحصیل خود در دانشگاه مشروط نشده باشند.

۲/۴- سابقه تنبیه انضباطی نداشته باشند.

نشانی: تهران، شهرک قدس، خیابان سیمای ایران، بین فلامک و زرافشان،
ستاد مرکزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تلفن: ۸۰-۸۸۳۶۳۵۶۰

نشانی: تهران، شهرک قدس، میدان صنعت، خیابان خورده بن،
خیابان هرمزان، نبش خیابان پیروان جنوبی تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰

۲/۵- شورای فرهنگی دانشگاه دانشجویان منتخب را از میان ۲ نفر معرفی شدگان از هر دانشکده انتخاب می کند.

۳- دبیر شوراهای بدوی و شورای مرکزی:

۳/۱- دبیر شورای انضباطی بدوی دانشگاه ها از بین کارکنان حوزه دانشجویی ترجیحاً "امور انضباطی دانشگاه که واجد پست سازمانی کارشناسی یا بالاتر هستند و در غیر اینصورت از اعضای هیات علمی دانشگاه انتخاب می شود، مشروط بر آنکه متاهل و دارای حسن شهرت در برخورد مناسب با دانشجویان باشد. ضمناً ارسال مدارک صلاحیتهای فردی و طی دوره های آموزشی لازم جهت شروع به کار دبیران جدید به شورای انضباطی مرکزی و اخذ تأیید آن مرجع الزامی است.

۳/۲- دبیر شورای مرکزی انضباطی از میان کارکنان واجد پست سازمانی کارشناسی یا بالاتر دبیرخانه شورای مرکزی یا اعضای هیأت علمی متاهل دانشگاه ها یا وزارت انتخاب می شود.

۴- بمنظور انتخاب اعضای هیأت علمی در شوراهای انضباطی دانشگاه لازم است رئیس دانشگاه حداقل دوماه پیش از پایان دوره عضویت ایشان، فهرست اعضای هیأت علمی معرفی شده توسط دانشکده ها را اخذ و به شورای دانشگاه ارائه کند. معاون دانشجویی و فرهنگی دانشگاه همین مسئولیت را در معرفی دانشجویان معرفی شده توسط دانشکده ها به شورای فرهنگی دانشگاه بعهده دارد.

۵- اعضای منتخب شوراهای انضباطی به مدت دوسال انتخاب می شوند و انتخاب مجدد بلامانع است.

۶- رئیس شورا می تواند در هر یک از موارد زیر نسبت به جایگزینی اعضای منتخب اقدام کند:

۶/۱- سه جلسه متوالی یا شش جلسه متناوب غیبت غیرموجه به تشخیص رئیس شورا.

۶/۲- عدم امکان حضور در جلسات شورای انضباطی بمدت یک نیمسال یا بیشتر.

۶/۳- از بین رفتن شرایط عمومی یا خاص عضویت در شورا.

۷- دبیر شورا می تواند به ترتیبی که آیین نامه انضباطی دانشجویان مشخص می کند، با هماهنگی رئیس شورای انضباطی حسب مورد از افراد مطلع برای شرکت در جلسات شورای انضباطی بدون داشتن حق رای دعوت کند.

۸- تأیید و ابلاغ احکام عضویت اعضای شورای مرکزی به امضای وزیر، شوراهای بدوی و تجدیدنظر به امضای رئیس دانشگاه و شورای حل اختلاف و ارشاد دانشجویی به امضای رئیس شورای بدوی در دانشگاه انجام می شود، عزل یا عدم تأیید اعضاء به تشخیص رئیس شورای تجدیدنظر می باشد.

۹- پس از تعیین اعضاء شوراها؛ معرفی فرد جایگزین جهت حضور در جلسات بعنوان نماینده، جانشین یا هر عنوان دیگر برابر ضوابط امکان پذیر نبوده و موجب عدم وجاهت آراء صادره می گردد.

۱۰- چنانچه هر یک از اعضای شورا فاقد یکی از شرایط تعیین شده در این شیوه نامه باشد و دانشگاه ناگزیر به استفاده از نامبرده باشد لازم است در مورد وی از شورای مرکزی استعلام نماید.

بخش ۲: تخلفات و تنبیهات

ماده ۲- تفکیک تنبیهات

به منظور استناد و تطبیق دقیق تر احکام انضباطی تنبیهات ماده ۷ آئین نامه بصورت زیر تفکیک می شوند:

الف - تنبیهاتی که با حکم شورا های انضباطی دانشگاه یا شورای مرکزی انضباطی نسبت به دانشجویان می تواند اعمال شود.

۱. احضار و اخطار شفاهی
۲. تذکر کتبی بدون درج در پرونده دانشجو
۳. اخطار کتبی بدون درج در پرونده دانشجو
۴. تذکر کتبی و درج در پرونده دانشجو
۵. توبیخ کتبی و درج در پرونده دانشجو
۶. دادن نمره ۰/۲۵ در درس یا امتحان مربوط به تخلف
۷. محرومیت از تسهیلات رفاهی دانشگاه و یا ایجاد تغییر در آنها از قبیل وام، خوابگاه و غیره از یک ماه تا مدت زمان باقیمانده

از تحصیل

۸. دریافت خسارت از دانشجو در مواردی که تخلف منجر به ایجاد ضرر و زیان شده باشد
۹. منع موقت از تحصیل به مدت یک نیمسال بدون احتساب سنوات
۱۰. منع موقت از تحصیل به مدت یک نیمسال با احتساب سنوات
۱۱. منع موقت از تحصیل به مدت دو نیمسال بدون احتساب سنوات
۱۲. منع موقت از تحصیل به مدت دو نیمسال با احتساب سنوات

ب - تنبیهاتی که فقط با حکم شورای مرکزی انضباطی نسبت به دانشجو می تواند اعمال شود:

۱۳. منع موقت از تحصیل به مدت سه نیمسال بدون احتساب سنوات
۱۴. منع موقت از تحصیل به مدت سه نیمسال با احتساب سنوات
۱۵. منع موقت از تحصیل به مدت چهار نیمسال بدون احتساب سنوات
۱۶. منع موقت از تحصیل به مدت چهار نیمسال با احتساب سنوات
۱۷. تغییر محل تحصیل دانشجو (همراه با تغییر رشته تحصیلی در صورت لزوم)
۱۸. تبدیل دوره تحصیلی دانشجو از روزانه به شبانه
۱۹. اخراج دانشجو از دانشگاه با حفظ حق شرکت مجدد در آزمون ورودی
۲۰. اخراج و محرومیت از تحصیل در کلیه دانشگاه ها از ۱ تا ۵ سال با حفظ حق شرکت مجدد در آزمون ورودی

تبصره ۱: صدور احکام ترکیبی در مورد یک تخلف تنها بصورت ترکیب تنبیهات بندهای ۶ تا ۸ با یکی از دیگر بندها و نیز ترکیب تنبیهات بندهای ۱۷ و ۱۸ با هریک از بندهای ۹ تا ۱۶ مجاز است.

تبصره ۲: ترکیب احکام تعلیقی با سایر تنبیهات مندرج در کلیه بندها و تعلیق بخشی از احکام نهایی با رعایت تبصره ۸ بند ب ماده ۷ آئین نامه مجاز است.

تبصره ۳: شروع به تخلف: در مواردیکه قصد ارتکاب تخلف محرز باشد و دانشجو شروع به انجام آن نماید ولیکن تخلف به طور کامل واقع نشود چنانچه اقدامات انجام گرفته عنوان تخلف خاصی داشته باشد محکوم به تنبیه همان تخلف می شود و در غیر اینصورت حداقل تنبیه مقرر در مورد تخلف اعمال می گردد. مجرد قصد ارتکاب تخلف و اقداماتی که صرفاً مقدمه تخلف بوده و ارتباط مستقیم با وقوع تخلف نداشته باشد، شروع به تخلف نبوده و از این حیث قابل رسیدگی نخواهد بود.

تبصره ۴: تعدد تخلف: هرگاه فعل واحد دارای عناوین متعدده تخلف باشد چنانچه تخلفات ارتكابی مختلف نباشد، تنها شدیدترین تنبیه مربوط به یکی از تخلفات واقع شده در آن موضوع اعمال می شود و اعمال تنبیهات مربوط به سایر تخلفات مجاز نیست و چنانچه تخلفات ارتكابی مختلف باشد برای هریک از تخلفات تنبیه جداگانه تعیین می شود و اگر مجموع تخلفات عنوان تخلف خاصی در شیوه نامه داشته باشد خاطی به تنبیه مقرر در آن بند محکوم می گردد.

یادآوری می شود گروههای الف تا د عناوین چهارگانه تخلفات ماده ۶ آئین نامه می باشد. بخشهای اصلی هریک از این گروهها یک بند اصلی نامیده می شود. بندهای فرعی تقسیم بندی این بندهای اصلی بوده و ارتكاب آنها تخلف از یک نوع تلقی می شود.

تبصره ۵: تکرار تخلف: در صورت محکومیت دانشجو به یکی از تنبیهات مقرر در شیوه نامه بعد از ابلاغ حکم قطعی یا تعلیقی شورای تجدید نظر، در حین اجرای حکم قطعی یا بعد از اجرای آن مجدداً مرتکب همان تخلف شود شورای انضباطی می تواند با عنوان تکرار تخلف تنبیه را تشدید نماید.

تبصره ۶: چنانچه متخلف مسبق به سابقه تخلف انضباطی در دانشگاه محل تحصیل خود باشد، سابقه انضباطی قبلی به نسبت نوع تخلف و تنبیه تعیین شده از عوامل تشدید تنبیه خواهد بود.

تبصره ۷: در هریک از بندهای ۱۱ الی ۱۶ می توان برخی از نیمسالهای منع موقت از تحصیل را با احتساب سنوات و برخی را بدون احتساب سنوات در نظر گرفت.

تبصره ۸: صدور حکم انضباطی بند ۱۷ در خصوص دانشجویانی که کلیه واحدهای درسی خود را گذرانده اند موضوعیت ندارد و بندهای ۹ تا ۱۶ بصورت منع موقت از اعطای مدرک تحصیلی یا صدور گواهی یا بدون صدور گواهی گذراندن واحدهای درسی یا منع صدور مدرک تحصیلی و گواهی گذراندن واحدهای درسی صادر و اعمال می گردد.

تبصره ۹: محرومیت از ارائه خدمات و تسهیلات دانشگاهی به دانشجویانی که به یکی از تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۶ محکوم شده اند و نیز حق ورود دانشجو به محیط دانشگاهی در زمان اجرای تنبیه، با صلاحدید شورا می باشد.

تبصره ۱۰: تنبیهاتی که با محرومیت از تحصیل همراه است بهتر است به خانواده دانشجوی متخلف اطلاع داده شود.

شماره: ۴۳۳/۴/۴۲

تاریخ: ۸۸/۴/۶

پیوست:

تبصره ۱۱: به لحاظ تصویب آئین نامه انضباطی توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی؛ آئین نامه‌ها، مقررات، مصوبات و بخش نامه‌های داخلی که مغایر با آئین نامه انضباطی باشند از درجه اعتبار ساقط و تصمیم شورای انضباطی برای کلیه قسمتهای دانشگاه لازم‌الاتباع است.

ماده ۳- تفکیک تخلفات و تخصیص تنیها

در راستای تعمیم اجرای تبصره ۳ ماده ۷ آئین نامه انضباطی دانشجویان، تخلفات مندرج در ماده ۱۶ آئین نامه با قید تنیها متناسب براساس ماده ۲ از این بخش به شرح زیر تفصیل داده می‌شوند.

الف- رسیدگی به جرائم عمومی دانشجویان (از قبیل تهدید، تطمیع، توهین، ضرب و جرح، جعل، سرقت، رشوه، اختلاس، قتل).

۱/الف- تهدید، تطمیع، توهین، فحاشی، هتاک، افتراء

۱/۱الف- تهدید یا ارباب یا سلب امنیت

۱/۲الف- تطمیع برای ارتکاب جرائم یا تخلفات مندرج در این شیوه نامه یا اخاذی

۱/۳الف- توهین یا فحاشی یا هتک حرمت

۱/۴الف- افتراء یا نشر اکاذیب

مرتکب هریک از بندهای فوق به یکی از بندهای ۳ تا ۹ و در صورت تکرار تا بند ۱۲ ماده ۲ این شیوه نامه محکوم می‌شود.

تبصره ۱: در صورتیکه شاکی یکی از اعضای هیات علمی یا مسؤولان یا کارمندان دانشگاه و یا مسئولین دستگاههای دولتی باشد، تنیه می‌تواند از بندهای ۹ تا ۱۲ صادر شده و در صورت تکرار تا بند ۱۴ تشدید شود.

تبصره ۲: در خصوص تخلفات عمومی که مجازات آنها در قانون مجازات اسلامی یا قوانین موضوعه تصریح گردیده شورای انضباطی می‌تواند در ضمن رسیدگی انضباطی، شاکی را جهت احقاق حقوق خود به طرح دعوای قضایی (از طریق شورا) راهنمایی نماید.

۲/الف- ضرب و جرح

۲/۱الف- ضرب و شتم: مرتکب به یکی از تنیها مندرج در بندهای ۴ تا ۹ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود.

تبصره ۱: در صورتی که مضروب یکی از اعضای هیات علمی یا مسؤولان یا کارمندان دانشگاه باشد، یا در صورت تکرار، تنیه می‌تواند تا بند ۱۳ تشدید شود.

تبصره ۲: در صورتیکه نزاع به صورت دسته جمعی باشد به تناسب مورد تنیه می‌تواند تا بند ۱۳ تشدید گردد.

نشانی: تهران، شهرک قدس، میدان صنعت، خیابان خوردین،
ستاد مرکزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تلفن: ۸۰-۸۴۶۳۵۶۰

نشانی: تهران، شهرک قدس، میدان صنعت، خیابان خوردین،
خیابان هرمان، نبش خیابان پرواز جنوبی تلفن: ۸۲۳۳۱۰۰۰

۲/۲ الف - جرح: ضرب و شتمی که منتهی به جرح شده باشد در صورتیکه ضرب و جرح بسیار شدید باشد یا شاکی خصوصی وجود داشته باشد تنبیه می تواند متناسب با مورد تا بند ۱۶ تشدید شود.

۳/۳ الف - جعل و تزویر

جعل و تزویر عبارت از ساختن نوشته یا سند یا ساختن مهر یا امضای اشخاص حقیقی یا حقوقی، خراشیدن، تراشیدن، قلم بردن، الحاق، محو، اثبات، سیاه کردن، تقدیم یا تأخیر تاریخ سند نسبت به تاریخ حقیقی یا الصاق نوشته ای به نوشته دیگر یا بکاربردن مهر دیگری بدون اجازه صاحب آن و نظایر اینها به قصد متقلبانه.

۳/۳/۱ الف - جعل اسناد دولتی خارج از دانشگاه:

در صورت محکومیت قضائی، دانشگاه می تواند متخلف را متناسب با احکام قضائی که در مورد وی صادر شده باشد، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۵ تا ۱۲ (بجز بند ۶) محکوم کند.

۳/۳/۲ الف - جعل امضای اساتید یا مسؤولان دانشگاه:

متخلف، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۳ تا ۵ محکوم می شود. در صورتیکه جعل منجر به تحصیل نمره قبولی در دروس دانشگاهی نیز شده باشد، متخلف به بند ۶ و یکی از تنبیهات بندهای ۷ تا ۱۰ نیز محکوم می شود، چنانچه جعل منتهی به پذیرش در دانشگاه شده باشد دانشجو به یکی از تنبیهات بند ۱۳ تا ۲۰ محکوم و به هیأت گزینش استاد و دانشجو معرفی می گردد. تبصره: در صورتیکه جعل منتهی به خسارت شده باشد متخلف ملزم به جبران خسارت وارده نیز خواهد بود.

۳/۳/۳ الف - ارائه اسناد جعلی به دانشگاه:

متخلف، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۳ تا ۵ محکوم می شود. در صورتیکه ارائه سند جعلی منجر به قبولی در دروس دانشگاهی یا تغییر در نمره شده باشد، متخلف به تنبیه بند ۶ و یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۷ تا ۱۰ محکوم می شود و در صورتیکه ارائه سند جعلی منجر به پذیرفته شدن و یا جزئی از شرایط پذیرش وی در دانشگاه باشد علاوه بر گزارش به هیأت مرکزی گزینش دانشجو به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱۳ تا ۲۰ محکوم میشود.

تبصره: ارائه اطلاعات یا مشخصات غلط در اسناد، کتمان حقیقت بوده و مشمول این بند می باشد.

۳/۳/۴ الف - جعل اسناد دانشگاه و استفاده از آن (اعم از مکتوب یا نرم افزاری):

متخلف، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۳ تا ۵ محکوم می شود و در صورتی که مدرک مجعول گواهی گذراندن واحدهای درسی دانشگاه باشد، علاوه بر اجرای بند ۶ در مورد آن دروس، متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۷ تا ۱۰ محکوم می شود. در صورتیکه متخلف، گواهی مبنی بر فراغت از تحصیل را جعل نماید به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱۱ الی ۱۸ محکوم می شود.

۳/۵ الف - جعل عنوان

چنانچه متخلف عنوان یکی از مسئولان دانشگاه یا دستگاههای دولتی را بطور شفاهی یا کتبی جعل و مورد استفاده قرار داده باشد، به یکی از بندهای ۳ تا ۵ و در صورتیکه متخلف از جعل عنوان منتفع شده باشد، به یکی از بندهای ۷ تا ۱۰ محکوم می شود.

۴ الف - سرقت

۴/۱ الف - سرقت اموال غیر متعلق به دانشگاه:

متخلف به یکی از بندهای ۲ تا ۵ و بند ۸ محکوم می شود.

اگر ارتکاب سرقت با مشارکت باندهای سرقت و با نقشه قبلی صورت گرفته یا دارای شاکی خصوصی باشد، تنبیه می تواند تا بند ۲۰ تشدید شود. همچنین در صورت کتمان اطلاعات درباره وجود باند سرقت با نقشه قبلی نیز یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۹ (به جز بند ۶) اعمال می شود.

۴/۲ الف - سرقت اموال دانشگاه:

علاوه بر محکومیت به جبران خسارت وارده طبق بند ۸، متناسب با وسعت و دفعات وقوع جرم یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۹ تا ۱۹ اعمال می شود. به علاوه اعمال تنبیه بند ۷ نیز چنانچه متخلف در خوابگاه واقع شده باشد مجاز است.

۴/۳ الف - سرقت و یا خرید، فروش یا افشای سوالات یا ورقه های امتحانی:

متخلف علاوه بر محکومیت به بند ۶، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۹ تا ۱۲ محکوم می شود.

۴/۴ الف - سرقت و یا استفاده بدون اجازه اطلاعات و داده ها:

از هر طریق نظیر: کپی برداری بدون ذکر منبع، سرقت اطلاعات و داده های نوشتاری یا سرقت مطالب پایان نامه و رساله دکتری و ... که متخلف علاوه بر بند ۸ به یکی از تنبیهات بند ۹ تا ۱۸ محکوم خواهد شد و در صورتیکه با استفاده از آن مطالب برای خود ارزش علمی ایجاد کرده باشد به نحو مقتضی محکومیت متخلف به مراجع ذیربط اعلام خواهد گردید.

۵ الف - ارتشاء، کلاهبرداری، اختلاس

۵/۱ الف - اخذ یا دادن رشوه یا کلاهبرداری از شخصیت های حقیقی یا حقوقی در خارج از دانشگاه:

کلاهبرداری عبارتست از اینکه فردی با توسل به وسایل متقلبانه و با فریب دیگران مالی را از ید او خارج و مورد استفاده قرار دهد. در صورت محکومیت قضائی، متخلف به یکی از بندهای ۱ تا ۵ محکوم می شود.

۵/۲ الف - اخذ یا دادن رشوه از یا به یکی از دانشگاهیان:

متخلف به یکی از بندهای ۱ تا ۵ محکوم می شود. در صورتیکه ارتکاب جرم منجر به نمره قبولی متخلف در یکی از دروس دانشگاهی شده باشد، به تنبیه بند ۶ و یکی از تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۰ نیز محکوم می شود.

الف-۵/۳ - کلاهبرداری در دانشگاه:

علاوه بر محکومیت به جبران خسارت وارده طبق بند ۸، متخلف به یکی از بندهای ۳ تا ۵ محکوم می شود.

الف-۵/۴ - اختلاس:

اختلاس عبارتست از برداشتن مال غیر، از راه خدعه که مرتکب کارمند دولت باشد و قصد متقلبانه داشته باشد و مورد اختلاس مال منقول یا وجه نقد باشد. با این تعریف اختلاس در مورد کارمندان دولت مصداق پیدا می کند.

در صورت محکومیت قضایی متخلف به تناسب اموال مورد اختلاس و میزان مشارکت در آن، علاوه بر جبران خسارت طبق بند ۸، به یکی از بندهای ۳ تا ۵ یا ۹ تا ۱۳ محکوم می شود.

در صورتیکه اختلاس با معاونت و یا همکاری دانشجویی صورت پذیرد، علاوه بر بند ۸ به یکی از تنبیهات ۹ تا ۱۲ محکوم می گردد.

الف-۵/۵ - فعالیت در شرکتهای هرمی و امثال آن:

متخلف ضمن جبران خسارت به یکی از تنبیهات بند ۷ تا ۱۲ محکوم می گردد که در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۲۰ قابل تشدید است.

الف-۶ - نگهداری، حمل، خرید و فروش و استفاده از سلاح

الف-۶/۱ - نگهداری، حمل، خرید و فروش:

در صورت نگهداری، حمل و خرید و فروش اسلحه گرم یا سرد به تناسب مورد متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۵ تا ۱۴ محکوم می گردد.

الف-۶/۲ - تهدید یا استفاده از سلاح:

در صورت تهدید با اسلحه مرتکب به یکی از بندهای ۹ تا ۱۶ محکوم می گردد و چنانچه از سلاح استفاده نماید به تناسب تخلف به یکی از بندهای ۹ تا ۲۰ محکوم می گردد.

الف-۷ - قتل

الف-۷/۱ - ارتکاب قتل عمد:

در صورت محکومیت قضائی، تنبیه بندهای ۱۹ یا ۲۰ در خصوص وی لازم الاجرا است.

الف-۷/۲ - مباشرت یا مشارکت یا معاونت در قتل عمد:

در صورت محکومیت قضائی، یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱۵ الی ۲۰ اعمال می شود.

الف-۷/۳ - قتل غیر عمد یا مشارکت در آن:

چنانچه دانشجویی به دلیل قتل غیر عمد به حبس محکوم شده باشد، مدت حبس مرخصی تحصیلی محسوب

می شود و شورای تجدیدنظر می تواند نسبت به ارائه پیشنهاد تغییر محل تحصیل نامبرده به شورای مرکزی انضباطی اقدام نماید.

ب- رسیدگی به تخلفات آموزشی و اداری

ا/ب- تقلب در امتحان یا تکالیف مربوط

تقلب عبارت است از استفاده دانشجو از اطلاعات، تجهیزات و یا امکانات بصورتیکه مجاز نباشد با قصد قلبی برای ارائه نتیجه یک فعالیت آموزشی یا پژوهشی موظف.

متخلف، چنانچه از تقلب متفع شده باشد به تنبیه مندرج در بند ۶ درخصوص امتحان یا تکالیف مربوط و متناسب با نوع تقلب به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۵ محکوم می شود. در صورت تکرار تخلف، تنبیه به یکی از بندهای ۹ تا ۱۲ قابل تشدید است.

تبصره ۱: تقلب در جلسه آزمون با گزارش مراقبین جلسه و نظر مدرس یا دانشکده و تأیید معاونت آموزشی به شورای انضباطی ارسال می گردد.

تبصره ۲: پاسخ اشتباهی که نتیجه استفاده محرز دانشجو از تقلب باشد نیز مشمول موضوع انتفاع می گردد.

تبصره ۳: تقلب در پایان نامه و رساله دکتری علاوه بر تکرار درس مشمول بند ۴/۴ الف نیز می گردد.

تبصره ۴: تعلیق تنبیه بند ۶ برای تقلب معادل حذف درس یا تکالیف مربوط با الزام در تکرار آن می باشد.

تبصره ۵: دانشجوی همکاری کننده در انجام تقلب مشمول یکی از بندهای ۱ تا ۵ و بند ۶ بصورت تعلیقی می گردد.

۲/ب- فرستادن شخص دیگری بجای خود به امتحان یا شرکت بجای دیگری در امتحان

۱/۲/ب- فرستادن دیگری به جای خود در امتحان:

متخلف، به تنبیه مندرج در بند ۶ در درس مربوط و یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۹ تا ۱۲ محکوم می شود.

۲/۲/ب- شرکت به جای دیگری در امتحان:

متخلف، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۹ تا ۱۲ محکوم می شود.

تبصره ۱: کلیه آزمون هایی که از سوی دانشگاه به عنوان آزمون رسمی به دانشجویان اعلام می شوند، مشمول بندهای ۱/ب و ۲/ب می شوند.

تبصره ۲: نقض مقررات جلسه امتحان بدون ارتکاب فعلی از جانب متخلف یا وجود قرائن دیگر که عامل معنوی در تخلف تقلب را محرز نکند، مشمول بندهای ۱/ب و ۲/ب نمی شود.

تبصره ۳: ارتکاب هر نوع تخلف در جلسه آزمون به تناسب مورد می تواند موجب تشدید تنبیه انضباطی تا ۲ بند بالاتر از سقف تنبیه گردد.

۳/۲/ب- فرستادن دیگری به جای خود در کلاس درس یا شرکت به جای دیگری در کلاس درس

متخلف، در نوبت اول به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۳ محکوم میشود. چنانچه این تخلف در یک درس بیش از حد مجاز غیبت تعیین شده در مقررات آموزشی استمرار یافته باشد، علاوه بر اجرای ضوابط آموزشی در قبال غیبتهای مذکور برای دانشجوی دارنده درس، هر یک از متخلفین به یکی از بندهای ۵ یا ۹ محکوم میگردد.

۳/ب - ارتکاب هر فعلی از سوی اشخاص حقیقی که موجب اخلال یا وقفه یا مزاحمت در اجرای برنامه های دانشگاه یا خوابگاه شود.

۳/۱ ب - اخلال یا ایجاد وقفه یا ایجاد مزاحمت برای برنامه ها یا نظم خوابگاه:

متخلف، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۸ (بجز بند ۶) محکوم می شود.

۳/۲ ب - اخلال یا ایجاد وقفه در برنامه ها یا نظم دانشگاه:

متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۹ (بجز بند ۶) محکوم می شود.

تبصره ۱: در صورتیکه اخلال در نظم منجر به اغتشاش در سطح دانشگاه یا خوابگاه شود، متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۷ تا ۱۰ محکوم می شود.

تبصره ۲: در صورتی که اخلال منجر به اغتشاش با تحریک دیگران یا تشکیل گروه همراه باشد، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱۱ تا ۱۳ محکوم شود.

تبصره ۳: در صورتی که اخلال یا اغتشاش همراه با ضرب و جرح باشد تنبیه می تواند تا بند ۱۵ تشدید شود.

تبصره ۴: هرگونه تجمع دانشجویان بدون مجوز و هماهنگی با مراجع ذی صلاح دانشگاه مشمول بند ۳/۲ بوده و تنبیه آن می تواند تا بند ۱۶ تشدید گردد.

۳/۳ ب - عدم رعایت مقررات دانشگاه:

علاوه بر اعمال تنبیهات مندرج در آئین نامه های مربوط (مشروط به عدم تناقض آن ها با آئین نامه انضباطی و شیوه نامه اجرایی آن)، متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۵ محکوم می شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بندهای ۳ تا ۵ و ۷ تا ۱۰ قابل تشدید است.

۳/۴ ب - عدم رعایت مقررات خوابگاه:

علاوه بر اعمال تنبیهات مندرج در آئین نامه های مربوط (مشروط به عدم تناقض آن ها با آئین نامه انضباطی و شیوه نامه اجرایی آن)، متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۵ محکوم می شود و در صورت تکرار، تنبیه از بندهای ۳ تا ۷ قابل تشدید است.

۳/۵ ب - دادن اطلاعات ناصحیح به دانشگاه یا کتمان حقایق:

چنانچه دادن اطلاعات ناصحیح یا کتمان حقایق، اعم از شفاهی یا کتبی، باعث انتفاع دانشجو یا اختلال در برنامه های دانشگاه شود، علاوه بر اعمال تنبیهات مندرج در آئین نامه های مربوط، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۸ (بجز بند ۶) محکوم می شود.

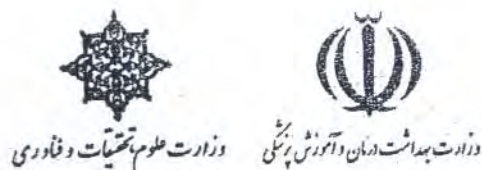
۴/ب - ایراد خسارت به اموال عمومی یا خصوصی و یا خیانت در امانت

۴/۱ ب - ایراد خسارت به اموال عمومی و یا خیانت در امانت داری از اموال عمومی:

مرتکب علاوه بر محکومیت به جبران خسارت وارده طبق بند ۸، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۱۰ (بجز بند ۶) محکوم می شود.

شماره: ۴/۴/۴۳۳
تاریخ: ۸۸/۴/۶
پیوست:

باسمه تعالی

۴/۲ ب- ایراد خسارت به اموال شخصی یا خیانت در امانت داری از اموال شخصی:
در صورت شکایت صاحب مال، علاوه بر محکومیت به جبران خسارت طبق بند ۸، یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۵ اعمال می شود.

ج- رسیدگی به تعرضات دینی - تخلفات سیاسی و یا امنیتی

۱/ج- دادن اطلاعات خلاف واقع یا کتمان واقعیات از روی عمد نسبت به خود یا گروهک های محارب یا مفسد یا افراد وابسته به آنها.
متخلف، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۵ محکوم می شود. اگر تخلف منجر به انتفاع گروهک های مذکور گردد، تنبیه وی می تواند از بندهای ۹ تا ۱۴ صادر شود.

۲/ج- عضویت در گروهک های محارب یا مفسد یا ملحد یا هواداری و انجام دادن هر عملی به نفع آنها.
۲/۱/ج- عضویت یا هواداری از گروه های غیرقانونی منحل (گروه هایی که به موجب احکام قضائی فعالیت آن ها ممنوع شده باشد):

متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۵ محکوم می شود.

۲/۲/ج- انجام اعمالی که به نفع گروه های غیرقانونی باشد:
تنبیه متخلف از تنبیهات مندرج در بندهای ۸ تا ۱۲ تعیین می شود.

۳/ج- فعالیت و تبلیغ به نفع گروهک ها یا مکاتب الحادی یا غیرقانونی
متخلف، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۵ محکوم می شود. در صورتیکه فعالیت به نفع گروهک های محارب و معاند نظام جمهوری اسلامی ایران باشد، متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۹ تا ۱۴ محکوم می شود.

۴/ج- توهین به شعائر و مقدسات اسلامی یا ملی، ادیان رسمی کشور و یا ارتکاب اعمالی برخلاف نظام جمهوری اسلامی (مانند تظاهر به روزه خواری، توهین به حجاب، فحاشی، شعارنویسی، پخش اعلامیه و نظایر آن)
متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۸ (به جز بند ۶) محکوم می شود و در صورت محکومیت قضائی تنبیه تا بند ۱۶ قابل تشدید است.

تبصره: در صورتی که ارتکاب عمل بصورت جمعی و به قصد بلوا و آشوب صورت گیرد یا بطور مکرر و بدون توجه به تنبیهات قبلی واقع شود می تواند یکی از بندهای ۱۱ تا ۲۰ صادر شود.

۵/ج- ایجاد بلوا و آشوب در محیط دانشگاه

تنبيه متخلف، از تنبيهات مندرج در بندهای ۵ تا ۱۳ (به جز بند ۶) تعیین می شود. اگر بلوا در جهت ضربه زدن به ارکان نظام و با هماهنگی و برنامه ریزی قبلی یا با هدایت از گروه های غیرقانونی خارج از دانشگاه باشد، متخلف به یکی از تنبيهات بندهای ۱۴ تا ۲۰ محکوم و در صورت صلاحدید شورا موضوع به مراجع قضایی ارجاع می گردد.

د- رسیدگی به تخلفات اخلاقی

د/۱- استعمال مواد اعتیاد آور (مخدر، توهم زا، نیرو زا، روانگردان و ...) یا شرب خمر یا قمار یا مداخله در خرید و فروش و توزیع این گونه موارد

د/۱/۱- استعمال دخانیات در دانشگاه و اماکن مرتبط:

متخلف به یکی از تنبيهات بندهای ۲ تا ۵ محکوم می گردد و در صورت تکرار تا بند ۱۲ قابل تشدید است.

د/۱/۲- استفاده از مواد اعتیاد آور:

متخلف، به یکی از تنبيهات مندرج در بندهای ۴ تا ۱۰ (به جز بند ۶) محکوم می شود که در صورت تکرار تا بند ۱۲ قابل تشدید است.

د/۱/۳- اعتیاد به مواد اعتیاد آور:

متخلف، به یکی از تنبيهات مندرج در بندهای ۳ تا ۵ و در صورت عدم توجه به تنبيهات قبلی به یکی از بندهای ۸ تا ۱۸ محکوم می شود.

تبصره: اخذ آزمایش اعتیاد بصورت محرمانه از افراد مشکوک با اجازه معاون دانشجویی مجاز است که در صورت مثبت بودن آزمایش اعتیاد، به خانواده دانشجو اطلاع داده می شود؛ بعلاوه ادامه تحصیل دانشجوی معتاد که به یکی از بندهای ۹ تا ۱۸ محکوم شده باشد، منوط به منفی بودن آزمایش مذکور پس از پایان دوره محرومیت است.

د/۱/۴- نگهداری، خرید و فروش یا توزیع مواد اعتیاد آور:

متخلف، به یکی از تنبيهات مندرج در بندهای ۸ تا ۱۳ محکوم می شود و در صورتی که از اماکن وابسته یا مربوط به دانشگاه برای این منظور بهره برداری شده باشد تنبيه وی تا بند ۱۸ قابل تشدید است.

د/۱/۵- تشکیل جلسه یا همکاری برای استعمال مواد اعتیاد آور:

متخلف، در صورت استفاده از اماکن وابسته به دانشگاه به یکی از تنبيهات مندرج در بندهای ۸ تا ۱۶ محکوم می شود.

د/۱/۶- استفاده از مشروبات الکلی:

متخلف، به یکی از تنبيهات مندرج در بندهای ۳ تا ۵ محکوم می شود.

اگر تخلف در اماکن وابسته یا مربوط به دانشگاه رخ داده و آثار سوء عمومی داشته باشد تنبیه وی می تواند از تنبیهات مندرج در بندهای ۷ تا ۹ صادر شود.

۱/۷ د- نگهداری، خرید و فروش و توزیع مشروبات الکلی:

متخلف، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۸ تا ۱۲ محکوم می شود در صورتی که از اماکن وابسته به دانشگاه برای این منظور بهره برداری شده باشد علاوه بر اعمال بند ۷، تنبیه وی تا بند ۱۸ قابل تشدید است.

۱/۸ د- تشکیل یا مشارکت در جلسه یا جلسات برای استفاده از مشروبات الکلی و دعوت از دیگران برای شرکت در آن:

چنانچه متخلف مرتکب یک مورد از تخلفات شود به یکی از تنبیهات بندهای ۱۰ تا ۱۶ و در صورت ارتکاب همه موارد تنبیه تا بند ۱۸ قابل تشدید است.

۱/۹ د- ارتکاب قمار، تجاهر به قمار یا خرید و فروش و نگهداری آلات و وسایل قمار:

قمار عبارت است از انجام بازی همراه با شرط برد و باخت که در آن بازنده موظف به تأدیه شرط به نفع برنده باشد. چنانچه این عمل به شکل مکرر، علنی و با جسارت انجام گردد، تجاهر به قمار است.

در صورتیکه متخلف صرفاً مرتکب قمار گردد به یکی از تنبیهات بندهای ۴ تا ۷ و چنانچه مرتکب تجاهر به قمار داشته باشد یکی از تنبیهات بندهای ۷ تا ۱۰ اعمال می گردد و چنانچه اقدام به خرید و فروش و نگهداری ابزار و آلات قمار نماید مرتکب به یکی از تنبیهات بندهای ۵ تا ۱۲ (بجز بند ۶) محکوم می گردد.

۲/۱ د- استفاده از فرآورده های نمایشی، گویشی یا نوشتاری غیر مجاز یا مداخله در خرید و فروش یا تکتیر و توزیع این گونه محصولات.

۲/۱ د- استفاده از فرآورده های نمایشی، گویشی یا نوشتاری غیر مجاز، نظیر: عکس، نشریات، فیلم یا فرآورده های رایانه ای حاوی تصاویر مستهجن:

متخلف ضمن جبران خسارت، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۳ تا ۹ محکوم می شود.

۲/۲ د- خرید و فروش، تکتیر و توزیع فرآورده های نمایشی، گویشی یا نوشتاری غیر مجاز، نظیر: عکس، فیلم یا فرآورده های رایانه ای حاوی تصاویر مستهجن:

متخلف ضمن جبران خسارت، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۵ تا ۱۶ محکوم می شود.

تبصره: تخلفاتی نظیر سوء استفاده از محصولات صوتی و تصویری شخصی که منجر به عدم رعایت حریم شخصی دیگران گردد؛ مانند پیامک، پیام نگار و ... می تواند مشمول تنبیهات بندهای ۱/۲ د یا ۲/۲ د گردیده و در صورت صلاح دید به محاکم قضائی ارجاع شود.

۲/۳- تخلفات رایانه ای و الکترونیکی:

حک کردن، ویروسی کردن، سابوتاژ رایانه ای (تغییر، محو، متوقف سازی و ...) تخریب رایانه (نرم افزاری یا سخت افزاری) از طریق نفوذ به سیستم، جاسوسی کردن و دستیابی غیرمجاز به اطلاعات، شنود غیرقانونی، تهیه سایتها و وبلاگهای غیراخلاقی و ضدامنیت ملی، هتک حرمت اشخاص و کلیه جرایم عمومی در فضای وب، وارد شدن به حریم خصوصی افراد (از طریق ایمیل های شخصی و ...)، نفوذ به سایتهای دولتی، ارسال ایمیل های مخرب، اخلال در سطح دسترسی افراد، دانلودهای غیرعلمی در سایتهای دانشگاه که باعث اخلال در استفاده دیگران شود، نقض حق مالکیت معنوی از طریق کپی برداری غیرقانونی بدون ذکر منبع و کلیه جرایم مربوط به رایانه و اینترنت متخلف به تناسب تخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۴ تا ۱۰ (غیر از بند ۶) محکوم می شود.

تبصره: در صورتیکه تخلف دارای ابعاد گسترده ای باشد به نسبت سطح تأثیر تخلف و در صورت تکرار تنبیه می تواند تا بند ۲۰ تشدید گردد.

۳- عدم رعایت پوشش اسلامی و استفاده از پوشش غیرمنطبق با شؤون دانشگاه یا آرایش مبتدل

متخلف، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۵ و در صورت اصرار و تکرار، متناسب با عرف حاکم بر محیط به یکی از بندهای ۷ تا ۹ محکوم می شود.

تبصره: برای اعمال بند ۷ در مورد دانشجویان دختر اخذ نظر دفتر مشاوره و اطلاع رسانی به خانواده الزامی است.

۴- استفاده از ابزار نمایشی، گویشی یا نوشتاری غیر مجاز یا مداخله در خرید و فروش یا توزیع و تکثیر این گونه ابزار.

۴/۱- استفاده از ابزار نمایشی، گویشی یا نوشتاری غیرمجاز، نظیر: عکس، کتب، نشریات، نوار ویدئو، لوح های فشرده یا آلات لهو و لعب: چنانچه متخلف از محیط یا امکانات دانشگاهی برای این منظور استفاده کرده باشد، به یکی از تنبیهات بندهای ۳ تا ۱۰ محکوم می شود.

۴/۲- ترویج، توزیع یا تکثیر ابزار نمایشی، گویشی یا نوشتاری غیرمجاز، نظیر: عکس، کتب، نشریات، نوار ویدئو، لوح های فشرده یا آلات لهو و لعب:

متخلف به یکی از بندهای ۵ تا ۱۲ (به جز بند ۶) محکوم می شود.

۵- عدم رعایت شؤون دانشجویی

۵/۱- ارتکاب اعمال یا رفتاری که خلاف منزلت دانشجویی محسوب می شود (مانند عدم رعایت حقوق دیگران، پرخاشگری، ایجاد درگیری و ...):

متخلف، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۴ محکوم می شود.

تبصره: رسیدگی به تخلفاتی که خارج از محیط دانشگاه صورت گیرد، چنانچه به حیثیت و شؤون دانشگاهیان لطمه وارد آورد، مشمول این بند خواهد بود که بنا به شدت تخلف مطرح شده تنبیه می تواند تا بند ۱۲ تشدید گردد.

۵/۲- عدم رعایت موازین محرز شرعی در ارتباط با نامحرم:

متخلف، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۵ و در صورت تکرار، تا بند ۹ (به جز بند ۶) محکوم می شود.

تبصره: تظاهر به عدم رعایت موازین محرز شرعی در انتظار و اماکن عمومی که منجر به جریحه دار شدن و هتک حرمت عمومی شود تنبیه تا بند ۱۲ (بجز بند ۶) تشدید می گردد.

۵/۳- ایجاد مزاحمت:

در صورت وجود شاکی خصوصی و یا چنانچه احتمال تخریب و ادامه مزاحمت یا بروز آثار نامطلوب در دانشگاه وجود داشته باشد، متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۵ محکوم می شود.

۵/۴- داشتن رابطه نامشروع

رابطه نامشروع عبارت است از برقراری ارتباط های مکرر و هدفمند با زمینه قبلی که شرعی (اسلامی) نبوده یا بدون طی مراحل شرعی و یا قانونی لازم صورت گرفته و عفت عمومی را خدشه دار نماید.

در صورتیکه تخلف آثار علنی و مشهود داشته باشد متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۴ تا ۱۰ (بجز بند ۶) محکوم می شود.

تبصره ۱: چنانچه تخلف در موارد مختلف واقع شده و یا متخلف دارای سابقه سوء انضباطی در تخلفات اخلاقی باشد، تنبیه می تواند تا بند ۱۲ تشدید گردد.

تبصره ۲: چنانچه تخلف علاوه بر مورد تبصره ۱ دارای شاکی خصوصی با دلیل اغفال، اکراه، اضطراب یا اجبار باشد تنبیه می تواند تا بند ۱۸ تشدید گردد.

۵/۵- تشکیل یا شرکت در جلسات نامشروع

جلسه نامشروع عبارتست از گردهم آمدن گروهی به قصد انجام اعمالی که شرع (اسلام) آن را نفی کرده و جایز نمی داند؛ نظیر میهمانی های مختلط یا قوادی.

۵/۵/۱- شرکت در جلسه نامشروع:

متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۳ تا ۱۲ (به جز بند ۶) محکوم می شود.

تبصره: همچنین در صورت وجود سابقه سوء انضباطی در زمینه تخلفات اخلاقی تنبیه می تواند تا بند ۱۸ تشدید شود.

د/۷/۲ - تشکیل یا همکاری در تشکیل جلسه نامشروع:

تنبيه متخلف از بين تنبيهات مندرج در بندهای ۷ تا ۱۴ و در صورت وجود سابقه سوء انضباطی در زمینه تخلفات اخلاقی تا بند ۱۸ تعیین می شود.

د/۸ - انجام عمل منافی عفت (زنا، لواط و یا مساحقه)

تنبيه متخلف از بين تنبيهات مندرج در بندهای ۵ تا ۱۶ (بجز بند ۶) و در صورت محکومیت در مراجع قضایی یکی از تنبيهات بندهای ۱۳ تا ۲۰ تعیین می شود.

تبصره: اثبات جرایم منافی عفت در حیطه وظایف شورای انضباطی نمی باشد.

بخش ۳- نحوه رسیدگی و صدور احکام (موضوع مواد ۱۲ و ۹، ۷ آئین نامه انضباطی):

ماده ۴- شوراهای انضباطی دانشگاه ها می توانند به کلیه گزارش های رسیده در مورد دانشجویان از سوی هریک از اشخاص حقیقی یا حقوقی در داخل یا خارج از دانشگاه رسیدگی و در صورت احراز وقوع تخلف در حد اختیارات خود حکم صادر نمایند.
تبصره ۱: چنانچه تخلف توسط اعضای تشکل ها یا نشریات واقع شده باشد اخذ نظر کمیته های ناظر بر تشکل ها یا نشریات دانشجویی نیز حسب مورد، برای آغاز رسیدگی ضروری است.

تبصره ۲: شورای انضباطی دانشگاه مجاز به رسیدگی به تخلفاتی که در مقطع تحصیلی قبلی دانشجو در دانشگاه دیگر صورت گرفته باشد، نیست و در اینگونه موارد نظر شورای مرکزی انضباطی ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۳: صدور احکام ترکیبی اجرایی یا تعلیقی مشروط بر رعایت محدوده تنبیهات تعیین شده برای تخلفات مجاز است.

تبصره ۴: رسیدگی به هریک از تخلفات یا جرایم ارتكابی اعم از داخل و یا خارج از دانشگاه و یا محیط های وابسته و یا دعاوی مربوط به دانشجو در محاکم قضایی، مانع از رسیدگی انضباطی دانشگاه نخواهد بود.

تبصره ۵: در تمامی جرایم، در صورت محکومیت قضایی که منتهی به بازداشت موقت یا حبس گردیده باشد، چنانچه حکم انضباطی محرومیت از تحصیل صادر نشود، مدت بازداشت یا حبس جزء سنوات دانشجو محسوب نگردیده و بعد از پایان مدت محکومیت می تواند ادامه تحصیل نموده و دانشگاه باید به نحو مقتضی نسبت به ادامه تحصیل دانشجو مساعدت نماید. چنانچه مدت محکومیت از مدت مجاز مقطع تحصیلی بیشتر باشد، دانشگاه موظف است نحوه ادامه تحصیل را با موقعیت جدید آموزشی تطبیق دهد.

تبصره ۶: چنانچه در گزارش ها و شکایات اشخاص حقیقی یا حقوقی نتوان از طریق شورای انضباطی احقاق حق نمود، شورا می تواند شخص را به طرح دعوی در محاکم قضائی همراهی و ارشاد نماید. این موضوع مانع از رسیدگی شورای انضباطی نخواهد بود. انعکاس موضوع در مراجع قانونی خارج از دانشگاه تنها از طریق شورای انضباطی و با هماهنگی و مشاوره دفتر حقوقی دانشگاه صورت می پذیرد.

تبصره ۷: در صورت ارسال گزارش از طرف مراجع رسیدگی کننده از جمله محاکم قضائی یا نیروی انتظامی و احراز ارتكاب تخلف دانشجو توسط شورای انضباطی، حسب صلاح دید شورا برای تشدید یا تخفیف تنبیه تخلف (در صورت مجازات متخلف در محاکم قضائی)، عمل شده و ممکن است سابقه در پرونده دانشجو نگهداری و پرونده انضباطی مخومه گردد.

تبصره ۸: صدور احکام انضباطی در خصوص دانشجویان تنها از طریق شورا های انضباطی صورت می گیرد و سایر نهادها یا مسئولان دانشگاه جز در مقام اجرای احکام صادر شده از سوی شورا های انضباطی مجاز به صدور یا اجرای مفاد هیچ یک از تنبیهات انضباطی نمی باشند. رئیس دانشگاه موظف است این موضوع را به کلیه قسمتهای دانشگاه جهت اطلاع و اقدام ابلاغ نماید. هرگونه اقدام از سوی اشخاص حقیقی یا حقوقی دانشگاه که برخلاف این تبصره باشد خود تخلف اداری محسوب شده و در مراجع ذیصلاح قابل پیگیری است.

تبصره ۹: بر اساس تعلیمات اسلامی و اصول قانونی امنیت و مصونیت شهروندان و منع تجسس (اصول ۲۲ و ۲۵ قانون اساسی)، اعضای شورا و کارکنان دبیرخانه شورای انضباطی مجاز به تجسس در زندگی خصوصی دانشجویان نبوده و موظفند کلیه اطلاعات مربوط به تخلف دانشجویان را محرمانه تلقی نموده و از افشای آن (به جز همسر و والدین با رعایت مصالح دانشجوی) خودداری نمایند. در صورت تخلف هر یک از اعضا یا کارکنان، موضوع از طریق شورای تجدیدنظر یا شورای مرکزی انضباطی قابل پیگیری است.

تبصره ۱۰: پاسخگویی به مراجع ذصلاح اعلام کننده نظیر مراجع قضائی، گزینش سازمانها و امثال آن در خصوص سوابق انضباطی دانشجویان و دانش آموختگان در دانشگاه توسط دبیرخانه شورای مرکزی انضباطی یا شورای انضباطی دانشگاه به عنوان تنها مرجع مجاز انجام می گیرد و روش آن تابع ترتیبی است که شورای مرکزی بعنوان رویه عملکرد مشخص می نماید.

تبصره ۱۱: شوراهای انضباطی باید در موارد ضروری از جمله تخلفات اخلاقی، با دعوت از مسئول مرکز مشاوره دانشجویی دانشگاه، ضمن بهره مندی از نظرات مشورتی آن مرکز، کلیه حساسیت های لازم در زمینه روحیات فردی و مسایل خانوادگی و اجتماعی را معمول داشته و تبعات مختلف احکام صادره را مدنظر قرار دهند.

ماده ۵: شوراهای انضباطی دانشجویان پس از ابلاغ و تفهیم کتبی و یا شفاهی تخلفات مورد اتهام طبق ماده ۶ آیین نامه و بخش ۱ از این شیوه نامه به دانشجوی و پیش از صدور حکم، باید از وی مصاحبه حضوری بعمل آورده و دفاعیات کتبی دانشجوی را اخذ و مورد توجه قرار دهند.

تبصره: انجام امور لازم جهت طرح موضوع در جلسات شورا های انضباطی از قبیل تدوین مستندات، ابلاغ و تفهیم موارد تخلف، مصاحبه حضوری و مانند آن و نیز حفظ و بایگانی و امانتداری نسبت به پرونده های انضباطی بعهده دبیر شورا است.

ماده ۶: در جریان رسیدگی به پرونده های انضباطی از بدو تا پایان رسیدگی اخذ تعهد بنا به صلاحدید هر یک از شوراهای مجاز می باشد و می تواند به عنوان عامل تخفیف یا تعلیق در تنبیه و یا محکوم شدن پرونده بدون درج در سوابق انضباطی لحاظ گردد.

ماده ۷: در صورت درخواست دانشجوی برای دفاع حضوری در جلسه شورا، دبیر شورای انضباطی بدوی دانشگاه می تواند از وی برای حضور در جلسه شورای بدوی دعوت بعمل آورد و متناسب با موضوع مورد رسیدگی برای دفاع از خود به وی فرصت دهد. در صورت عدم حضور دانشجوی در زمان مقرر برای حضور در جلسه، شورای انضباطی می تواند در غیاب دانشجوی به پرونده رسیدگی نماید.

تبصره: چنانچه دانشجوی تا ۱۰ روز پس از رویت ابلاغ رسمی دوم دعوت به مصاحبه یا دفاع حضوری، از حضور و ارائه دفاعیات امتناع ورزد، شورا می تواند نسبت به رسیدگی و صدور حکم غیابی اقدام نماید. ضمناً در هر حال صدور حکم شورا بدون حضور دانشجوی صورت می گیرد.

ماده ۸. جلسات شورای انضباطی بدوی دانشگاه حسب موضوع هر دو هفته یکبار و جلسات شورای انضباطی تجدیدنظر دانشگاه در صورت وجود موارد انضباطی حداقل هر ماه یکبار تشکیل می گردند. بدیهی است در موارد اضطراری و بنا به ضرورت رؤسای شوراهای انضباطی باید نسبت به تشکیل جلسات فوق العاده شوراهای انضباطی اقدام نمایند.

ماده ۹. احکام انضباطی شورای بدوی باید در کمترین زمان ممکن پس از وصول گزارش کتبی و تفهیم اتهام صادر و به دانشجو ابلاغ شوند. در صورتی که طولانی شدن رسیدگی به پرونده منجر به متضرر شدن دانشجو شود، دانشگاه باید بنحوی که منافی مصالح کلی دانشگاه و سایر دانشجویان نباشد در جبران آن اقدام نماید.

تبصره: ارسال رونوشت احکام بدوی یا افشاء آن جز برای والدین و همسر دانشجو (حسب صلاحدید شورا) ممنوع است و تنها در پرونده انضباطی دانشجو ثبت و نگهداری می شود.

ماده ۱۰. جلسات شورای انضباطی بدوی و تجدیدنظر دانشگاه باید دارای صورتجلسه بوده و صورتجلسات به امضای اعضای حاضر در جلسه برسد. حکم انضباطی صادره برای هر دانشجو پس از انشاء در جلسه جهت حفظ و نگهداری در پرونده تخلف نیز به امضاء اعضای حاضر در جلسه به ترتیبی که شورای مرکزی به عنوان رویه عملکرد مشخص می نماید، می رسد.

تبصره: ارسال رونوشت احکام تجدیدنظر یا افشاء آن جزء برای والدین و همسر دانشجو (حسب صلاحدید شورا) و مقام اجرا کننده حکم و شورای مرکزی انضباطی ممنوع است.

ماده ۱۱. شورای انضباطی تجدیدنظر دانشگاه تنها مرجع مجاز برای ارسال پرونده تخلف دانشجویان به شورای مرکزی انضباطی جهت رسیدگی بوده و در اینگونه موارد ضرورت دارد صورتجلسه شورای انضباطی تجدیدنظر که به امضای حاضران رسیده و حاوی درخواست رسیدگی با پیشنهاد مشخص می باشد به همراه کلیه سوابق و مدارک پرونده به شکل و ترتیبی که شورای مرکزی به عنوان رویه عملکرد مشخص می نماید یا حفظ بدل ارسال گردد. بدیهی است شورای مرکزی به پرونده های ارسالی از سوی دانشگاه که فاقد مدارک کامل و صورتجلسه شورای انضباطی تجدیدنظر دانشگاه باشند رسیدگی نخواهد نمود.

تبصره: در صورتیکه شورای مرکزی انضباطی درخواست ارسال پرونده ای را نموده باشد و دانشگاه در ارسال آن اهمال نماید، شورای مرکزی انضباطی می تواند به نحو مقتضی نسبت به لغو یا تعلیق یا توقف اجرای احکام صادره ذریبط، درخواست توضیح از مقام مسئول و امثال آن اقدام نماید.

شماره: ۴۳۲/۴
تاریخ: ۸۸/۴/۸
پیوست:

باسمه تعالی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

ماده ۱۲- شورا های انضباطی دانشگاه باید احکام صادره را حداکثر تا یک ماه پس از صدور توسط رئیس یا دبیرشورا به دانشجوی متهم ابلاغ نموده و رسید دریافت کنند که در صورت استنکاف دانشجو از دریافت حکم طبق ماده ۲۰ عمل می گردد.

ماده ۱۳- علاوه بر احکام صادره، کلیه مکاتبات شورا های انضباطی دانشگاه با شورای مرکزی انضباطی و دیگر مراجع خارج از دانشگاه باید با امضای معاون دانشجویی و فرهنگی یا رئیس دانشگاه باشد. احکام و مکاتبات شورای مرکزی انضباطی با امضای رئیس یا دبیر این شورا صادر می شود.

ماده ۱۴- شورای انضباطی تجدیدنظر دانشگاه موظف است حداکثر یکماه پس از صدور حکم تجدیدنظر، رونوشت آنرا به شورای مرکزی انضباطی ارسال دارد. بدیهی است نظر و حکم شورای مرکزی انضباطی در خصوص احکام صادره از سوی شورای انضباطی دانشگاه لازم الاتباع است.

تبصره ۱: ارسال گزارش فعالیتها و عملکرد شوراهای انضباطی برای دبیرخانه شورای انضباطی مرکزی و به ترتیبی که تعیین و ابلاغ می نماید، الزامی است.

تبصره ۲: اگر به دستور رئیس دانشگاه (طبق تبصره ۲ ماده ۶ آیین نامه) و یا بواسطه طولانی شدن رسیدگی به پرونده (بدون مجوز آیین نامه)، دانشجو از شرکت در امتحانات پایان نیمسال محروم شده باشد و حکم انضباطی صادر شده حاوی تنبیهی کمتر از محرومیت یک نیمسال باشد، از دانشجو امتحان مجدد گرفته می شود. در هر حال زمان رسیدگی به پرونده در عمل نباید موجب افزایش محکومیت دانشجو شود.

تبصره ۳: در صورتیکه حکم قطعی مبنی بر یکی از بندهای ۹ تا ۱۸ ماده ۱ از بخش ۱ از این شیوه نامه در اواخر نیمسال و پیش از آغاز برگزاری امتحانات پایان نیمسال تحصیلی صادر شده باشد، زمان اجرای حکم به نیمسال تحصیلی بعد از آن موکول می گردد، مشروط بر آنکه آخرین نیمسال تحصیلی دانشجو نباشد.

تبصره ۴: در صورتیکه دبیر یا رئیس شورا بدون علت موجه موجب اطاله رسیدگی و متضرر شدن دانشجو شوند، موضوع از طریق شورای تجدیدنظر یا شورای مرکزی یا سایر مراجع ذی ربط قابل پیگیری است.

ماده ۱۵- شورای انضباطی مرکزی وزارتین به عنوان عالیترین مرجع صدور احکام انضباطی دانشجویی ضمن نظارت بر اجرای صحیح آیین نامه انضباطی و شیوه نامه اجرایی آن در حوزه های رسیدگی به تخلفات انضباطی دانشجویان دانشگاه ها و مجموعه های آموزش عالی تابعه؛ چنانچه با روشها یا احکام متفاوت و یا متناقضی از شوراهای انضباطی دانشگاه ها در موارد تخلف مشابه برخورد نماید، مکلف است نسبت به ارائه روش یکسان اعلام نظر و ایجاد وحدت رویه اقدام نماید.

شماره: ۴۳۳/۴۱
تاریخ: ۶/۴/۸۸
پیوست:

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ماده ۱۶ - شوراهای انضباطی دانشگاه موظف به اجرای احکام و دستورالعملهای شورای انضباطی مرکزی بوده و باید نتیجه اقدامات خود را در این خصوص حداکثر یکماه پس از دریافت حکم به شورای مرکزی انضباطی اعلام نمایند. در غیر اینصورت به استناد ماده ۹ آیین نامه انضباطی بر حسب مورد رئیس و یا دبیر شورای انضباطی تجدیدنظر دانشگاه پاسخگوی عدم اجرای حکم شورای مرکزی انضباطی در مراجع ذیصلاح به تشخیص شورای مرکزی انضباطی خواهند بود.

ماده ۱۷ - رونوشت احکام شورای مرکزی انضباطی که حاوی محرومیت دانشجو از تحصیل، از یک تا پنج سال است، باید به هیأت مرکزی گزینش دانشجو و سازمان سنجش آموزش کشور ارسال گردد و هیأت و سازمان مذکور موظفند نسبت به اعمال محرومیت فوق اقدام نمایند.

بخش ۴ - نحوه اعتراض دانشجو به آرای صادره و تخفیف یا تشدید احکام (موضوع ماده ۸ آیین نامه انضباطی):

ماده ۱۸- تجدیدنظر در احکام اولیه، پس از وصول اعتراض در موعد مقرر (تا ۱۰ روز اداری از تاریخ رویت حکم) بهعهده شورای انضباطی تجدیدنظر است.

ماده ۱۹- شورای انضباطی دانشگاه موظف است پس از تحقیقات لازم و ملاحظه آخرین دفاعیه دانشجو، حداکثر ظرف یک ماه حکم تجدیدنظر صادر کند. در صورتیکه صدور حکم تجدیدنظر متوقف به حصول مدارک یا انجام تحقیقاتی باشد که به نفع دانشجو تلقی می شوند، مهلت مذکور می تواند با موافقت دانشجوی ذی نفع تا تکمیل پرونده به تعویق در آید.

تبصره: احکام تجدید نظر نمی توانند احکام اولیه را تشدید کنند. چنانچه پس از صدور حکم اولیه و پیش از صدور حکم تجدیدنظر مدارک و مستندات جدیدی حاصل شده باشد، لازم است پرونده متخلف بار دیگر در شورای بدوی مطرح و پس از صدور حکم اولیه مجدداً به وی فرصت اعتراض داده شود.

ماده ۲۰- در صورتیکه دانشجو طبق تبصره ۳ ماده ۸ آیین نامه به دلایل غیر موجه از اعلام رویت حکم اولیه استنکاف نماید یا در مهلت مقرر نسبت به حکم اولیه اعتراض نماید حکم اولیه عیناً قطعی محسوب می شود. (مرجع تشخیص غیر موجه بودن شورای انضباطی است).
تبصره: رئیس دانشگاه می تواند بنا به تشخیص و در صورت صدور حکم اولیه و عدم اعتراض دانشجو در مهلت مقرر، نسبت به تشکیل جلسه شورای تجدیدنظر با هدف رعایت حقوق دانشجو اقدام کند.

ماده ۲۱- ترمرد دانشجو از پذیرش و اجرای احکام و دستوراتی که شورای انضباطی صادر می کند یا تکرار یا تعدد تخلف (در مواردی که در ماده ۱۲ از بخش ۱ این شیوه نامه پیش بینی نشده)، خود تخلف محسوب شده و پس از رسیدگی در شورای بدوی می تواند موجب صدور حکم تنبیهی جدید شود.

تبصره: اعمال مجدد تنبیهات موضوع بندهای ۹ تا ۱۲ ماده ۱ از بخش ۱ در مورد تعدد یا تکرار تخلف یا تشدید تنبیه به بندهای ۱۳ تا ۲۰ از این ماده به شرط رعایت حدود تنبیه برای تخلف ارتكابی، تنها به پیشنهاد شورای انضباطی دانشگاه و تایید یا تشخیص شورای مرکزی انضباطی صورت می گیرد.

شماره: ۴۴۴/۴/۴
تاریخ: ۸۸/۴/۸
پیوست:

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ماده ۲۲- شورا های انضباطی بدوی یا تجدیدنظر می توانند بدو "یا پس از صدور حکم تجدیدنظر، مطابق با تبصره ۸ ماده ۷ آیین نامه نسبت به تعلیق احکام صادر شده اقدام کنند.

ماده ۲۳- در صورت تنبه و اصلاح رفتار دانشجوی متخلف پس از طی مراحل تجدیدنظر و صدور حکم قطعی، رئیس دانشگاه می تواند بنا به تشخیص از شورای مرکزی انضباطی تخفیف در حکم صادره را درخواست نماید.

ماده ۲۴- اعتراض دانشجو به احکام قطعی صادره توسط شوراهای انضباطی دانشگاه ها در دبیرخانه شورای انضباطی مرکزی، پس از دریافت پرونده ذیربط بررسی می گردد. در صورت تشخیص ایراد یا اشکال شکلی و یا ماهوی در صدور رأی دانشگاه، با دستور دبیر شورای انضباطی مرکزی پرونده جهت اعلام نظر شورای انضباطی مرکزی در دستور کار قرار خواهد گرفت. ضمناً دبیر می تواند دستور توقف اجرای حکم تنبیهی را تا اعلام نظر شورا صادر نماید.

تبصره ۱: در احکام انضباطی بدوی، احکام انضباطی قطعی تعلیقی و احکام انضباطی قطعی، تنبیهات بند ۱ تا ۵ قابل اعتراض در کمیته مرکزی نیستند.

تبصره ۲: حداکثر زمان تسلیم اعتراض به دبیرخانه شورای انضباطی مرکزی یک ماه از دریافت حکم دانشگاه است.

تبصره ۳: با تشخیص و تفویض اختیار شورای انضباطی مرکزی، اعتراض به احکام شوراهای انضباطی تجدیدنظر، مجموعه های آموزش عالی هر استان در شورای انضباطی یکی از بزرگترین دانشگاه های آن استان و یا استان هم جوار به عنوان مرجع رسیدگی هم عرض امکان پذیر است، مشروط بر آنکه حکم تجدیدنظر در آن دانشگاه صادر نشده باشد. روش انجام آن هم به موجب دستورالعملی خواهد بود که به تصویب شورای مرکزی انضباطی هریک از وزارتین رسیده و به عنوان رویه عملکرد ابلاغ گردد که تا زمان تهیه و ابلاغ دستورالعمل مذکور مطابق رویه سابق عمل می شود.

ماده ۲۵- بنابه درخواست دانشجو یا دانش آموخته و تشخیص شورای تجدیدنظر دانشگاه در پایان تحصیل، شورای انضباطی دانشگاه می تواند نسبت به امحاء آثار تنبیهات مندرج در بندهای ۴ تا ۱۰ ماده ۱۰ این شیوه نامه اقدام نماید. در مورد تنبیهات بند ۱۱ به بعد، در صورت درخواست دانشجو یا دانش آموخته، شورای مرکزی انضباطی می تواند با نظر دانشگاه نسبت به امحاء آثار حکم از پرونده دانشجو موافقت نماید.

تبصره ۱: احکام منطبق بر تنبیهات بندهای ۱ تا ۳ و آثار آنها و نیز احکام تعلیقی در پایان تحصیل خود به خود امحا می شوند و امحاء اثر آنها نیاز به موافقت شورای تجدیدنظر یا مرکزی ندارد.

شماره: ۲/۴/۴۴۴
تاریخ: ۸۸/۴/۵
پیوست:

تبصره ۲: طریقه امحاء اصل اسناد و مدارک و پرونده های تخلفات انضباطی و یا طرز تبدیل آنها به میکروفیلم یا میکروفیش و نظایر آن، با سپری شدن ۲۵ سال از عمر آنها به موجب دستورالعملی خواهد بود که به تصویب شورای مرکزی انضباطی رسیده و به عنوان رويه عملکرد ابلاغ گردد.

تبصره ۳: امحاء اثر در مورد حکم قطعی درج نموده ۰/۲۵ از پرونده آموزشی صورت نمی پذیرد، اما سایر آثار آن در صورت موافقت شورای انضباطی امحاء می شود.

تبصره ۴: امحاء اثر تنیهای قطعی برای تخلفات انضباطی دارای بُعد مجرمانه که با صدور حکم قضایی اثبات شده باشد در پایان تحصیلات مقدور نیست.

شماره: ۴/۴/۴۴۴
تاریخ: ۸۸/۴/۹
پیوست:

باسمه تعالی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

بخش ۵- سایر موارد

ماده ۲۶- رسیدگی به درخواست انصراف، میهمانی، انتقالی یا تسویه حساب دانشجویانی که پرونده تخلف آنها در شوراهای انضباطی دانشگاه یا شورای مرکزی انضباطی در دست رسیدگی می باشد یا اجرای احکام انضباطی صادر شده در خصوص آنان به انجام نرسیده است، منوط به موافقت و اعلام نظر قطعی آن شوراهاست.

تبصره: رئیس دانشگاه می تواند در صورت عدم حضور دانشجو برای تفهیم اتهام یا استنکاف از دریافت یا اجرای احکام انضباطی، کلیه عملیات آموزشی وی اعم از ثبت نام و فراغت از تحصیل و مانند آن را تا حضور وی و تکمیل مراحل رسیدگی متوقف کند.

ماده ۲۷- رسیدگی به تخلفات دانشجویان بورسیه سایر دستگاهها نظیر نیروهای مسلح و یا حوزه های علوم دینی که در دانشگاه ها به تحصیل مشغول می باشند حسب مورد به عهده شوراهای انضباطی دانشجویان است.

ماده ۲۸- در دانشگاه های خارجی که با عقد قرارداد با دانشگاه های ایران نسبت به پذیرش دانشجو اقدام می نمایند، دانشجویان ایرانی ذریع مشمول این شیوه نامه می گردند و جهت ضمانت اجرای آن در تنظیم قرارداد لازم است این موضوع تصریح گردد.

ماده ۲۹- در صورتیکه دانشجویی طبق نظر شورای مرکزی انضباطی به تغییر محل تحصیل محکوم شده باشد، دانشگاه مقصد موظف به پذیرش دانشجو است.

ماده ۳۰- دانشجویان کلیه دانشگاه های تابع وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، اعم از دولتی، پیام نور، غیرانتفاعی و علمی - کاربردی مشمول آیین نامه انضباطی و این شیوه نامه بوده و دانشگاه های مزبور ملزم به اجرای مفاد آن هستند. همچنین شوراهای مرکزی انضباطی وزارتین به عنوان بالاترین مرجع رسیدگی به تخلفات انضباطی دانشجویی مسئولیت برنامه ریزی، راهبری، نظارت و کنترل شوراهای انضباطی دانشگاه ها را برعهده دارند.

تبصره: دانشجویان شاغل به تحصیل در دانشگاه ها، دانشکده ها و مراکز آموزشی وابسته به نهادهای خارج از وزارتین مانند سایر وزارتخانه ها، مشمول این آیین نامه هستند و چنانچه تعارضی بین آیین نامه های داخلی آن دانشگاه ها و این آیین نامه بوجود آید، موضوع برای اتخاذ تصمیم نهایی به شورای مرکزی ارجاع شده و حکم شورای مرکزی وزارتین لازم الاجراست.

شماره: ۴۴۴۴/۴
تاریخ: ۸۸/۴/۸
پیوست:

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ما ۵۵۳۱- این شیوه نامه در یک مقدمه و ۵ بخش، در مجموع شامل ۳۱ ماده، ۱۰ بند و ۸۲ تبصره در تاریخ ۸۸۳/۱۶ به تصویب وزیرای علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسید و از تاریخ تصویب و ابلاغ این شیوه نامه کلیه مصوبات و بخشنامه های مغایر با آن، فاقد اعتبار است.

دکتر کامران باقری لنگرانی
وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

دکتر محمد مهدی زاهدی
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری